

52ste vergadering

Woensdag 7 februari 1996

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 126 leden, te weten:

Adelmund, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Boogaard, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, M.M. van der Burg, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dijkma, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Van Erp, Esselink, Essers, Fermina, Gabor, Van Gelder, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hessing, Hillen, Hofstra, Van Hoof, Ten Hoopen, De Hoop Scheffer, Huys, Janmaat, Jeekel, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Klein Molekamp, Koekoek, Korhals, Lansink, Leerkes, Leers, Lilipaly, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noormanden Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmüller, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Stellingwerf, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Van der Vlies, Van Vliet, H. Vos, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Voté-Droste, Vreeman, J.M. de Vries, Wallage, Van Walssem, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger,

Wolters, Woltjer, Van Zijl, Zijlstra en Van Zuijlen,

en de heer Van Mierlo, vice-minister-president, minister van Buitenlandse Zaken, mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, en mevrouw De Boer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Verspaget, H. Vos, Liemburg, Dankers en Soutendijk-van Appeldoorn, wegens bezigheden elders;

Kalsbeek-Jasperse, Van Oven en Rehwinkel, wegens bezigheden elders, alleen voor de avondvergadering;

V.A.M. van der Burg, wegens familieomstandigheden;

Van der Hoeven, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Sterk en Van Ardenne-van der Hoeven, wegens verblijf buitenslands;

Dijkman, Vliegthart, Zonneveld en De Jong, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn

ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Vorige week zijn door mij voorstellen gedaan met betrekking tot de procedure van behandeling van het rapport van de enquêtecommissie opsporingsmethoden. De Kamer heeft toen besloten de leden in de gelegenheid te stellen, schriftelijke vragen aan de enquêtecommissie in te dienen en separaat schriftelijke vragen aan de regering in te dienen tot 20 februari, bij voorkeur, en uiterlijk 22 februari om 12.00 uur precies. Toen is meegedeeld dat later voorstellen zouden worden gedaan voor een nadere procedure van behandeling. Inmiddels heeft overleg plaatsgevonden en heeft het Presidium tot het doen van de volgende voorstellen besloten.

De data voor de schriftelijke vragen blijven onveranderd. Er wordt van uitgegaan dat bij de antwoorden op de vragen van de regering de regering tevens het regeringsstandpunt inzake het rapport van de enquêtecommissie kenbaar maakt, indien en voor zover de regering dat wenst te doen. Na binnenkomst van de antwoorden op de vragen aan de enquêtecommissie en na binnenkomst van de antwoorden op de vragen aan de regering zullen de volgende debatten plaatsvinden.

Er zal allereerst een debat plaatsvinden met de enquêtecommissie. Twee weken later, dus met een tussenpoos van één week, zal het debat met de regering plaatsvinden. In het debat met de regering komen uiteraard ook de aanbevelingen van de enquête-

Voorzitter

commissie aan de orde, systematisch, naar ik veronderstel. Aan de enquêtecommissie zal worden gevraagd om de aanbevelingen, voor zover nodig, in de vorm van beslispunten apart aan de Kamer toe te zenden. De beslispunten kunnen dan uiteraard worden geamendeerd langs de weg van een motie. Het ligt in het voornemen om deze beslispunten na het debat met de regering in stemming te brengen, zodat er helderheid is over de besluitvorming in deze Kamer over het rapport van de enquêtecommissie.

Ik taxeer overigens dat de debatten zullen plaatsvinden aan het einde van maart en het begin van april. Af in april, doch in ieder geval in april en niet in mei. Een en ander hangt af van het moment waarop de antwoorden binnen zijn. Dat zal een ieder begrijpen. Daarover kan ik nu geen voorspelling doen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Bijleveld-Schouten.

Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA): Mijnheer de voorzitter! De CDA-fractie heeft met stijgende verbazing kennis genomen van alles wat zich in de Eerste Kamer rondom de Ziektewet heeft afgespeeld. Wij zouden graag een brief krijgen van het kabinet, waarin wordt aangegeven wat er feitelijk is toegezegd in de Eerste Kamer. Ik plaats daarbij een tweetal kanttekeningen.

Ten eerste: gaat het hierbij om wetgeving die is toegezegd? Als dat het geval is, vinden wij dat een staatsrechtelijk monstrum, maar wij zouden dat graag weten.

Ten tweede: komt er een andere vorm van reparatie, verdeling van bestaande potjes? Dan zou dat niet veel zijn. Maar wij willen in ieder geval precies weten wat er is toegezegd in de Eerste Kamer ± zo snel mogelijk, graag zelfs nog deze week ± zodat wij kunnen bezien of wij over die brief in deze Kamer nog een debat moeten voeren.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Ook de fractie van GroenLinks heeft met stijgende verbazing een en ander waargenomen. Het verzoek van CDA-zijde is eerder vandaag gedaan door mijn collega Rosenmöller. De staatssecretaris heeft daarop een toezegging

gedaan. Mocht het verzoek om het punt hier te laten terugkomen, de zaak extra bespoedigen, dan ondersteun ik het uiteraard van harte.

De heer **Van Middelkoop** (GPV): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij het verzoek van mevrouw Bijleveld en voeg daaraan toe dat ik graag zou willen weten, wat de toezeggingen betekenen voor het moment en de wijze van inwerkingtreding van de wetgeving waarmee wij hier akkoord zijn gegaan.

De heer **Boogaard** (groep-Nijpels): Voorzitter! Ook mijn fractie ondersteunt het verzoek van mevrouw Bijleveld en zou de brief graag zo spoedig mogelijk ontvangen.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter! Het verzoek van mevrouw Bijleveld is zeer begrijpelijk. Ik sluit mij er dan ook bij aan, inclusief datgene wat is verhandeld in het algemeen overleg van vanmorgen met staatssecretaris Linschoten. Er zijn vrij precieze vraagstellingen over en weer gegaan. Op onderdelen zijn toezeggingen gedaan. De benadering van mevrouw Bijleveld is iets integraler. Wij moeten voorkomen dat er twee lijnen worden ontwikkeld.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Hillen.

De heer **Hillen** (CDA): Voorzitter! In de Haagsche Courant van vandaag staat een artikel waarin wordt gesuggereerd dat minister Voorhoeve en staatssecretaris Gmelich Meijling van Defensie wel degelijk vooraf kennis hebben gedragen van de bevordering van luitenant-kolonel Karremans tot kolonel. Dit in weerwil van de antwoorden die zij hebben gegeven op vragen van de collega's Zijlstra en Valk. Ik zou de regering willen vragen om een brief over deze zaak, waarin, om aan alle onduidelijkheid een einde te maken, precies staat welke procedure gevolgd is. Er moet onder meer in zijn opgenomen op welke dag het KB getekend is en door wie dat is gebeurd. Ook moet

duidelijk worden op welk moment de minister en de staatssecretaris kennis hebben genomen van de aanstaande bevordering van luitenant-kolonel Karremans.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Marijnissen.

De heer **Marijnissen** (SP): Mijnheer de voorzitter! Deze week deed de rechtbank in Breda uitspraak in de zaak tegen De K., de iatrosoof die medeverantwoordelijk wordt gehouden voor de dood van een tweejarig kind. Ik wil het kabinet om een brief vragen waarin een reactie staat op de uitspraak van de rechtbank. Het gaat om een fenomeen dat in Nederland hand over hand toeneemt en dat aantoonbaar schade berokkent aan de volksgezondheid. Ik heb het met name over die alternatieve genezers en geneeswijzen, die een bezoek aan de reguliere gezondheidszorg uitsluiten dan wel afraden.

Ik ontvang dus graag een reactie op de uitspraak van de Bredase rechtbank, alsmede op de uitspraak van de hoofdinspecteur volksgezondheid Verhoeff, die zegt dat de controle en het, ook preventieve, toezicht op deze geneeswijzen flinterdun en eigenlijk niet adequaat zijn. Is het kabinet van mening dat politie en officieren van justitie voldoende aandacht besteden aan dit fenomeen in het kader van de opsporing en vervolging?

De persrechter in Breda verklaarde dat de uitwassen rond deze alternatieve geneeswijzen eigenlijk alleen echt zijn aan te pakken door een aanpassing van de regelgeving. Zoals bekend heeft de Wet BIG aanzienlijk bijgedragen aan de toename van dit fenomeen. Ik vraag het kabinet of het de evaluatie van de Wet BIG wil versnellen en, zo nodig, bereid is om tot wetswijziging over te gaan. Ik denk met name aan die behandelingen en geneeswijzen, die zich expliciet verzetten tegen de reguliere geneeskunde.

Mevrouw **Van Nieuwenhoven** (PvdA): Voorzitter! Als voorzitter van de vaste kamercommissie wijs ik de

Voorzitter

heer Marijnissen op de procedure-vergadering die vanmorgen is gehouden. Het zal hem dus niet verbazen, als ik zeg dat diverse fracties vanmorgen al over hetzelfde probleem hebben gesproken.

In antwoord op zijn tweede vraag naar een snellere evaluatie van de Wet BIG, merk ik op dat dit sowieso altijd door ieder kamerlid kan worden gevraagd. Dat punt is vanmorgen ook aan de orde geweest; de minister is daarvan dus op de hoogte.

Wat het hoger beroep van de officier van justitie betreft, verwijst de vaste kamercommissie naar de "gewoonte" in de Kamer om zich daarmee niet voortijdig te bemoeien. Ik vraag de heer Marijnissen daarom of hij zich kan aansluiten bij de door de vaste kamercommissie vanmorgen vastgestelde procedure.

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter! Ik zal niet op alles ingaan wat mevrouw Van Nieuwenhoven te berde heeft gebracht; ik wil wel ingaan op haar laatste vraag. Vanzelfsprekend wil ik mij aansluiten bij de door de vaste kamercommissie vanmorgen vastgestelde procedure, mits ik op enigerlei wijze antwoord krijg op mijn vragen. Wat ik hier naar voren heb willen brengen, is de aanleiding tot de uitspraak in Breda; natuurlijk is het mij bekend dat de officier in hoger beroep gaat. Aangezien het fenomeen hand over hand toeneemt, vind ik dat de Kamer in dezen niet kan blijven toezien. Ik heb echter begrepen dat de vaste kamercommissie daarover vanmorgen op dezelfde wijze heeft geoordeeld.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar de minister, die via dit stenogram ook kennis kan nemen van wat in de vaste commissie is afgesproken. Ik neem derhalve aan, dat in de reactie de nodige integratie zal plaatsvinden.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **toetreding van de Russische Federatie tot de Raad van Europa**, te weten:

- de motie-Blaauw over het uitstellen van het besluit over toetreding van Rusland tot de Raad van Europa (24598, nr. 2).

(Zie vergadering van 6 februari 1996.)

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de RPF, de SGP, het GPV, het CDA, de groep-Nijpels en Groen-Links, alsmede heer Van Oven voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is aangenomen.

Het woord is aan de heer Van der Linden.

De heer **Van der Linden** (CDA): Voorzitter! Ik vraag mij af, of de VVD de minister niets te vragen heeft.

De heer **Blaauw** (VVD): Voorzitter! Er is een motie aanvaard met een parlementaire meerderheid, waarvoor de minister gevoelig is, dus ik neem aan dat de motie verder wordt uitgevoerd.

De heer **Van Middelkoop** (GPV): Voorzitter! Mag ik aan de minister vragen, wat hij met de uitslag van deze stemming doet?

Minister **Van Mierlo**: Voorzitter! Ik dank de heer Van Middelkoop voor het in acht nemen van de parlementaire egards, door mij gewoon te vragen wat ik doe met de uitslag van de stemming over deze motie. Dit in plaats van de één aan de ander te laten vragen wat die ander aan mij gaat vragen, waarna die ander vervolgens een antwoord geeft dat volstrekt in strijd is met het antwoord dat ik gisteren heb gegeven.

Sommige debatten laten een structureel onbevredigend gevoel achter, omdat er geen overtuigende

afloop is. Er zitten twee kanten aan de medaille: een deel van de Kamer neemt de ene kant voor haar rekening, en de regering neemt de andere kant voor haar rekening. In dat rollenspel gaat dan het overzicht op de hele medaille verloren, dus niet alleen de ene kant, maar ook de andere kant. In het debat ben je in de verdediging tegen hetgeen wordt aangevoerd en dan kan het dat je de indruk wekt dat je de zaak bagatelliseert, zoals mevrouw Sipkes zei. Ik heb dat gisteren weersproken.

Vannacht dacht ik echter: ik kan mij toch voorstellen dat die indruk is ontstaan, omdat je in het rollenspel de taak hebt, de andere kant te belichten. Ik hecht eraan om dit hier te zeggen. Opnieuw moet ik helaas uit volle overtuiging contrair handelen aan de wens van de Kamer. Daarbij gaat het om een onderwerp ± de mensenrechten ± dat mij zeer aan het hart gebakken is.

Ik heb gisteren gezegd dat het er in de politiek om gaat aan welke kant van het risico je je opstelt. Dat is bij alle essentiële punten de vraag, vooral als het risico per definitie niet kan worden uitgesloten. In de laatste jaren heeft met betrekking tot de Raad van Europa de overtuiging veld gewonnen dat integratie beter is dan isolatie. Dat is de algemene richtlijn. Integratie verbonden aan voorwaarden waarvan de naleving van binnenuit wordt gecontroleerd, is beter dan een torenhoge barrière van toelatingsvoorwaarden. Dat is een keuze; je kunt uiteraard ook een andere maken. De vraag daarbij is op welk moment je die keuze maakt.

Deze lijn heeft zich steeds duidelijker afgetekend sinds 1992, binnen de Raad van Europa, waarneembaar voor parlementariërs, maar ook buiten de Raad, in de Europese Unie. Die lijn is door regeringen in toenemende mate gevolgd en er is nooit een wezenlijk protest tegen gekomen.

Nadat ik dit het weekend reeds had gedaan, heb ik vanochtend nog een keer de permanente vertegenwoordiger gevraagd of hij kon vaststellen of er überhaupt enige steun voor uitstel ± nog los van de vraag tot wanneer ± van een EU-partner te verwachten was. Het antwoord was een absoluut "neen". Nederland zal het dan helemaal alleen moeten doen. Indien Nederland dat helemaal alleen doet, komt het Comité van ministers volgende week vervroegd bijeen en